

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 14 czerwca 2016 r.

Pozycja 417

POSTANOWIENIE

z dnia 9 czerwca 2016 r.

Sygn. akt Ts 184/15

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Rymar – przewodniczący
Małgorzata Pyziak-Szafnicka – sprawozdawca
Marek Zubik,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 2 lutego 2016 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej K.P.,

p o s t a n a w i a:

nie uwzględnić zażalenia.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej, wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 7 maja 2015 r. (data nadania), K.P. (dalej: skarżący) zakwestionował zgodność art. 246 w zw. z art. 426 § 1 i 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U.89.555, ze zm.; dalej: kpk) w zakresie, w jakim pozbawiają one zatrzymanego prawa do odwołania się od orzeczenia sądu badającego zasadność, legalność oraz prawidłowość jego zatrzymania, z art. 41 ust. 2, art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2, art. 78 i art. 176 ust. 1 Konstytucji.

Postanowieniem z 2 lutego 2016 r. Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania dalszego biegu przedmiotowej skardze konstytucyjnej. Uznał, że skarżący nie spełnił podstawowego wymogu formalnego związanego z procedurą wniesienia skargi konstytucyjnej, tj. nie wyczerpał przysługującej mu drogi prawnej. Wskazał w związku z tym, że skarżący powinien był wnieść zażalenie na postanowienie Sądu Rejonowego w K. ze stycznia 2015 r., a tym samym wyczerpać przysługującą mu drogę prawną i uzyskać ostateczne orzeczenie w przedmiotowej sprawie. Trybunał stwierdził także, iż na skutek niewniesienia zażalenia na postanowienie Sądu Rejonowego w K. zakwestionowany w skardze konstytucyjnej przepis art. 426 § 1 kpk nie mógł stanowić podstawy prawnej wydanego orzeczenia. Podkreślił przy tym, że skarżącemu przysługiwało prawo do odwołania się do sądu od decyzji w przedmiocie zatrzymania, z którego w analizowanej sprawie skorzystał. Ponadto zaznaczył, że na gruncie art. 45 ust. 1 Konstytucji należy odróżnić sytuacje, w których sąd wykonuje czynności związane ze sprawowaniem wymiaru sprawiedliwości, od sytuacji, w których wykonuje on czynności z zakresu ochrony prawnej nieprowadzące do „ostatecznego rozstrzygnięcia sporu prawnego”.

Na powyższe postanowienie skarżący wniósł – w ustawowym terminie – zażalenie, w którym zarzucił niesłuszność oraz wadliwość dokonanej przez Trybunał wykładni wskaza-

nych w skardze przepisów Konstytucji, ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.102.643, ze zm.; dalej: ustawa o TK z 1997 r.) oraz kpk, nie przedstawiając jednak żadnych argumentów na poparcie swojego poglądu w tym zakresie. Ograniczył się jedynie do polemiki ze stanowiskiem Trybunału wyrażonym w zaskarżonym postanowieniu w sprawie konieczności wyczerpania drogi prawnej jako przesłanki aktualizującej możliwość skorzystania z ochrony prawnej, jaką gwarantuje wniesienie skargi konstytucyjnej.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Na podstawie art. 138 w zw. z art. 139 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.2016.293; dalej: ustawa o TK z 2015 r.) 30 sierpnia 2015 r. utraciła moc ustawa o TK z 1997 r. Jednak zgodnie z art. 134 pkt 1 ustawy o TK z 2015 r. w sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem jej wejścia w życie w postępowaniu przed Trybunałem na etapie wstępnego rozpoznania skargi konstytucyjnej stosuje się przepisy dotychczasowe, tzn. przepisy ustawy o TK z 1997 r. Rozpatrywane zażalenie dotyczy postanowienia o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej, która została wniesiona przed 30 sierpnia 2015 r., dlatego do jej wstępnej kontroli, a zatem i do rozpoznania złożonego zażalenia, zastosowanie mają przepisy ustawy o TK z 1997 r.

Zgodnie z art. 36 ust. 4 w zw. z art. 49 ustawy o TK z 1997 r. skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 25 ust. 1 pkt 3 lit. b w zw. z art. 36 ust. 6 i 7 i z art. 49 ustawy o TK z 1997 r.). Bada on w szczególności, czy wydając zaskarżone postanowienie, prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu. Oznacza to, że na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał analizuje przede wszystkim te zarzuty, które mogą podważyć trafność ustaleń przyjętych za podstawę zaskarżonego rozstrzygnięcia.

W ocenie Trybunału zaskarżone postanowienie jest prawidłowe, a zarzuty podniesione w zażaleniu nie podważają ustaleń w nim przedstawionych i dlatego nie zasługują na uwzględnienie.

Trybunał odmówił nadania dalszego biegu analizowanej skardze konstytucyjnej przede wszystkim z uwagi na niespełnienie podstawowego wymogu formalnego, tj. konieczności uzyskania przez skarżącego ostatecznego orzeczenia w sprawie w wyniku wyczerpania przysługującej mu drogi prawnej. Skarżący utrzymuje, że przepis art. 426 § 1 kpk, który wyłącza możliwość wniesienia środka zaskarżenia od orzeczeń sądu odwoławczego, automatycznie zamyka mu dalszą drogę prawną do dochodzenia swoich praw. Bezzasadne – w jego ocenie – jest wniesienie niedopuszczalnego środka odwoławczego, skoro przepis wprost wyklucza uprawnienie do jego złożenia. Trybunał Konstytucyjny zasadnie jednak wskazał, że w przypadku gdy skarżący kwestionuje przepisy zamykające, w jego przekonaniu, drogę sądową, musi udowodnić, że skorzystanie z tej drogi rzeczywiście w jego sprawie jest niedopuszczalne. Musi zatem wykazać, że został pozbawiony możliwości wniesienia środka odwoławczego. Właśnie w tym celu należy złożyć taki środek odwoławczy, na co zwrócił uwagę Trybunał Konstytucyjny w zaskarżonym postanowieniu, a także w postanowieniu z 10 marca 2015 r., sprawa SK 65/13, (OTK ZU nr 3/A/2015, poz. 35). Kontrola formalna środków odwoławczych dokonywana przez prezesa sądu przewidziana jest w art. 429 § 1 kpk, co dobitnie świadczy o istnieniu procedury postępowania ze środkami odwoławczymi, które są niedopuszczalne. Dopiero skorzystanie z takiego środka, a następnie, w razie konieczności, z zażalenia na zarządzenie prezesa sądu o odmowie przyjęcia niedopuszczalnego środka odwoławczego nadawałoby postanowieniu Sądu Rejonowego w K. ze stycznia 2015 r. walor ostateczności w kontekście postępowania w przedmiocie skargi konstytucyjnej. Niezrealizo-

wanie tego obowiązku – jak zasadnie stwierdził Trybunał Konstytucyjny – stanowi samodzielną podstawę odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

Wniesione zażalenie nie podważa podstaw odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu, dlatego Trybunał Konstytucyjny, na podstawie art. 49 w zw. z art. 36 ust. 7 ustawy o TK z 1997 r., postanowił jak w sentencji.